

Kesän 2024 leväseuranta Lounais-Suomessa

Suomen ympäristökeskus (SYKE) ennusti kesäkuun alussa merkittävää sinileväriskiä Saaristomeren alueelle, sekä Selkämeren etelä- ja keskiosiin. Laajojen sinileväkukintojen riski liittyy Itämeren korkeaan ravinnetasoon, joka on jo pitkään pysynyt samankaltaisena. Sinileväkukinnat olivatkin kesän seurantajakson aikana paikoitellen jopa poikkeuksellisen runsaita, ja sinilevän laajoja pintalauttoja havaittiin runsaissa määrin jo alkukesästä. Sinilevätilanne jatkui runsaana pitkälle kesään, ja ainakin Saaristomeren ja Selkämeren osalta riskiennusteen voidaan sanoa käyneen toteen.

Toukokuu oli Varsinais-Suomessa helteinen, ja myös merivesi lämpeni nopeasti. Sinilevähavainnot lisääntyivät jo kesäkuun puolivälissä niin sisävesissä kuin merialueellakin, kun sinilevää havaittiin viikolla 25 jo kahdeksalla havaintopaikalla. Ensimmäiset runsaat sinilevähavainnot vakiohavaintopaikoilta tehtiin seurannan neljännellä viikolla kesäkuun lopussa, kun sinilevää havaittiin runsaasti kolmella havaintopaikalla. Tyypillisesti sinileväkukinnat ovat runsaimmillaan heinä-elokuun taitteessa, mutta havaintojen runsaus on aikaistunut vuosi vuodelta. Alkukesästä ELY-keskukseen saapui myös runsaasti havaintoja pitkin Saaristomerta havaituista lautoista, jotka koostuivat pitkälti kuolleesta ja pohjasta irronneesta rihmalevästä, mutta myös rakkohaurusta, sekä kuolleesta vesikasvillisuudesta ja kaloista.

Leväbarometrin (kuva 1.) mukaan merialueilla havaittiin koko seurannan ajan enemmän sinilevää kuin keskimäärin aikaisempina vuosina. Sinileväkausi alkoi runsaana jo seurannan alussa, ja kiihtyi heinäkuussa. Merialueilla huippukohta oli heinäkuun loppupuolella viikolla 30, jolloin lähes kaikilla merialueen vakiohavaintopaikoilla havaittiin sinilevää vähintään vähäisiä määriä ja neljällä havaintopaikalla sinileviä havaittiin runsaasti ja kahdella erittäin runsaasti. Tästä seuraavalla viikolla tilanne oli maltillisempi, kunnes sinilevähavainnot taas lisääntyivät. Loppukesän sinilevätilanne oli vaihteleva, mutta ajankohdalle tyypillisesti havaintojen määrä alkoi hiipumaan. Lämpimän syksyn myötä runsaitakin sinilevähavaintoja tehtiin merialueella kuitenkin seurannan loppuun eli syyskuun viimeiselle viikolle saakka.

Sisävesillä sinilevät lähtivät nopeasti runsastumaan kesäkuun alun jälkeen ja ensimmäinen huippu osui viikolle 27 heinäkuun alkuun. Tämän jälkeen sinilevätilanne sisävesillä hieman rauhoittui, kunnes lämpimien säiden myötä sinilevätilanne taas heikentyi viikolla 32 elokuun alkupuolella ja kesän huippukohta ajoittui syyskuun loppupuolelle viikolle 38. Myös sisävesillä sinileväkausi jatkui seurannan viimeiselle viikolle saakka.

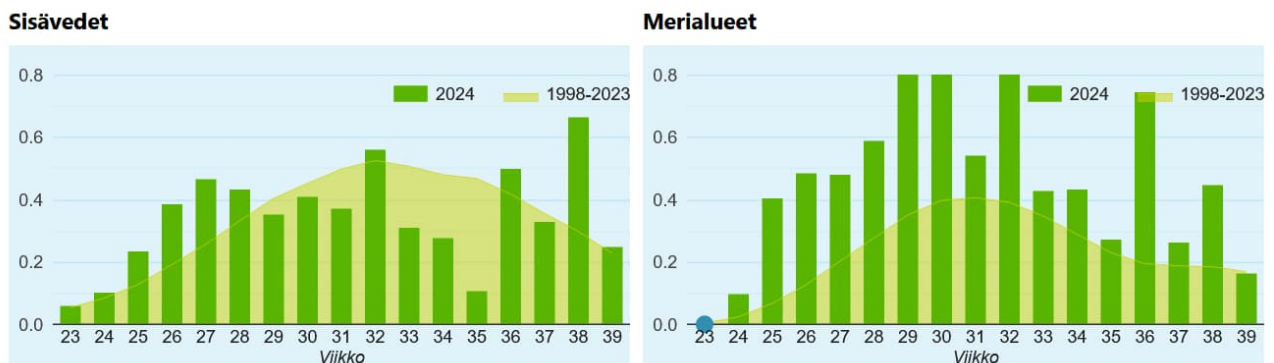
Kesällä 2024 Varsinais-Suomen ELY-keskuksen leväseurannassa oli mukana 34 vakiohavaintopaikkaa, joista 18 sijaitsi merialueilla ja loput 16 sisävesillä. Rotarit osallistuivat myös tuttuun tapaan sinileväseurantaan, ja Rotareilta saatiinkin havaintoja 28 havaintopaikalta pitkin kesää. Näistä paikoista kaksi sijaitsi sisävesialueella, loput olivat merialueilla. Valtaosalla ELYn vakiohavaintopaikoista (28/34) havaittiin sinilevää vähintään kerran kesän aikana, 24 havaintopaikalla levää havaittiin useammin kuin kerran. Runsaasti sinilevää havaittiin kesän aikana 16 havaintopaikalla ja erittäin runsaasti seitsemällä havaintopaikalla. Erittäin runsaiden

sinilevähavaintojen määrä siis kaksinkertaistui vuoden 2023 kolmeen havaintopaikkaan nähden. Runsaimmin sinilevää havaittiin Rymättylän Kirkkojärvestä ja Littoistenjärvestä sekä Saaristomerellä Mynälahden sisäosissa ja Kaarinan Harvaluodon ja Hovirinnan havaintopisteillä. Erittäin runsaasti sinilevää havaittiin myös Uudenkaupungin edustalla Iso Marjamarin havaintopisteellä. Suurimmalla osalla paikoista, joissa sinilevää havaittiin, havaintoja tehtiin yhtäjaksoisesti usean viikon ajan.

Rotareiden ylläpitämistä havaintopaikoista tallennettiin Järvi-meriwikiin levähavaintoja säännöllisesti läpi kesän vain muutamilta paikoilta ja suurimmalta osalta havaintopaikoista havaintoja saatiin satunnaisemmin. Myös Rotareiden havaintopaikoilla sinilevähavainnot olivat pääasiassa vähäisiä, mutta havaintoja runsaista sinileväesiintymistä ilmoitettiin kesän aikana 12 havaintopaikalta ja yhdellä havaintopaikalla sinilevää havaittiin erittäin runsaasti. Runsaat sinilevähavainnot olivat pääasiassa yksittäisiä ja ne olivat kaikki merialueelta, pääasiassa Saaristomeren puolelta.

Kesän vakioseurannan sinilevähavaintoja voi tarkastella Järvi-meriwikissä: www.jarviwiki.fi (valitse: Havainnot, Sinilevätilanne, Varsinais-Suomi).

ELY-keskukseen ilmoitettiin kesän aikana kansalaisten tekemiä sinilevähavaintoja vain muutama ja enemmän kansalaishavaintoja kirjattiin Järvi-meriwikiin edellisten kesien tapaan. Havainnot olivat pääsääntöisesti vähäisiä tai runsaita, mutta joukossa myös erittäin runsaita havaintoja erityisesti merialueelta. Varsinais-Suomen ELY-keskukseen ilmoitettuja sinilevähavaintoja voi tarkastella Lounais-Suomen sinilevähavainnot karttapalvelussa: [Lounais-Suomen sinilevähavainnot](#). Varsinais-Suomen ELY-keskuksen leväkatsaukset löytyvät verkkopalvelusta: [Levätilanne](#) (valitse: Alueellista tietoa, Varsinais-Suomi)

Kuva 1. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueen sinileväseurannassa kerättyjen havaintojen pohjalta laadittu leväbarometri. Pylväät kertovat sinilevähavaintojen suhteellisen määrän painotettuna levien runsaudella. Tausta kuvaa sinilevien suhteellisen määrän keskiarvon laskettuna vuosille 1998–2023. Taustaa korkeampi pylväs tarkoittaa, että kyseisellä viikolla sinileviä on havaittu pitkäaikaista keskiarvoa runsaammin. Leväbarometrissä mukana ELY-keskuksen vakiohavaintopaikkojen lisäksi Rotarien ylläpitämien havaintopaikkojen tulokset.